

Sygn. akt I Ca 25/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia: 8 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia Sądu Okręgowego Mieczysław Osucha**

Sędziowie: **SO Elżbieta Staszewska – spr., SO Ewa Domańska**

Protokolant: prot. sąd. Małgorzata Warzycka

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2013 r. w Tarnobrzegu na rozprawie

sprawy z powództwa **A. G.**

przeciwko **Okręgowi Polskiego Związku Wędkarskiego w T., (...) Zakładowi (...) w W., Gminie S. w S., Stowarzyszeniu (...)**
w S. i Gminnemu Centrum (...), (...) i (...)
w S.

o zapłatę kwoty 40.000 zł tytułem zadośćuczynienia za szkodę na osobie powoda zaistniałą w dniu 1 sierpnia 2010 r. na masowej imprezie organizowanej przez pozwanych, za wyjątkiem (...) S.A. w W., w ramach wykonywania zadań publicznych Gminy S. w S. w zakresie kultury fizycznej i turystyki

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu z dnia 30 października 2012 r. sygn. akt I C 230/11

I. zmienia zaskarżony wyrok w pkt I-szym i zasądza od Gminy S.

w S. na rzecz powoda 40.000 zł (czterdzieści tysięcy) z ustawowymi odsetkami od dnia 9 marca 2012 r. do dnia zapłaty,

II. oddala apelację w pozostałej części,

III. zasądza od Gminy S. w S. na rzecz powoda 3.946,82 zł (trzy tysiące dziewięćset czterdzieści sześć 82/100) tytułem kosztów procesu za obie instancje,

IV. zasądza od Gminy S. w S. na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu koszty sądowe w kwocie 3.970 zł (trzy tysiące dziewięćset siedemdziesiąt złotych),

V. znosi wzajemnie pomiędzy stronami w pozostałej części koszty procesu apelacyjnego.

Sygn. akt I Ca 25/13

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu

z dnia 8 maja 2013 r.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 30 października 2012 r. Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu oddalił powództwo A. G. przeciwko Okręgowi Polskiego Związku Wędkarskiego w T., Stowarzyszeniu (...) w S., Gminie S., Gminnemu Centrum (...) w S. i (...) S.A. w W. o zapłatę kwoty 40.000 zł, odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd I instancji oparł na następujących ustaleniach faktycznych i ich prawnej ocenie:

W dniu 1 sierpnia 2010 r., w ramach zawodów Turnieju P. (...) o Puchar Wójta Gminy S. odbył się mecz piłki nożnej między drużynami wsi Z. i M.. Powód grał na pozycji bramkarza i w pewnym momencie wyszedł z bramki aby uniemożliwić strzelenie gola przez zawodnika drużyny przeciwnej. Obaj zawodnicy wykonali takie ruchy ciała, które doprowadziły do ich zderzenia się, a w jego wyniku powód doznał urazu nogi. Zawodnik z którym powód się zderzył nie został uznany za winnego przewinienia, a zdarzenie nie zostało uznane jako faul. Po przewiezieniu powoda do szpitala stwierdzono złamanie trzonów kości podudzia prawego. Powód przebywał w szpitalu do 9.08.2010 r. Przez następne 8 tygodni miał nogę unieruchomioną gipsem. Praktycznie cały czas leżał trzymając nogę uniesioną w górę. Był leczony operacyjnie. Wykonano repozycję odłamów, które ustabilizowano płytą metalową i śrubami. Wymienioną stabilizację usunięto w wakacje 2012 r., a wiązało się to z koniecznością usunięcia części okostnej i spowodowało powstanie otworów po śrubach w kości. Odbudowa okostnej oraz zarośnięcie tych otworów trwać będzie do dwóch lat. Przez ten okres obciążanie nogi skutkować będzie bólem. Po pełnej regeneracji kości powód będzie mógł czynnie uprawiać sport. Aktualnie powód odczuwa dolegliwości bólowe przy zmianie pogody, przy obciążeniu nogi, przy podnoszeniu ciężarów. Bezpośrednio po zdarzeniu występowały u powoda nasilone dolegliwości bólowe, co wymagało stosowania leków przeciwbólowych. Regularne bóle utrzymywały się przez okres dwóch, trzech tygodni od opuszczenia szpitala.

Powód grał w piłkę od kilku lat w (...) S.. Pracował w gospodarstwie rolnym swojego ojca.

Turniej piłki nożnej w ramach którego odbywał się mecz był organizowany w programie (...). Organizacją turnieju zajmowało się Stowarzyszenie (...) w S., które na datę turnieju nie posiadało jeszcze osobowości prawnej. Na wniosek Prezesa tego stowarzyszenia, który jest jednocześnie członkiem (...) Związku (...) i który uzyskał niezbędne pełnomocnictwa upoważniające do reprezentowania O. (...) w T., działając w imieniu tego podmiotu spowodował przyznanie dotacji przez Ośrodek (...) w S.. W organizację (...) zaangażowane było także Gminne Centrum (...), które przygotowało plakaty, rozesłało je do sołectw i zorganizowało losowanie drużyn. Jako organizatorów Turnieju wskazano Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w T., Stowarzyszenie (...) w S., Gminę S., Gminne Centrum (...) w S..

Gmina S. udostępniła boisko, nagłośnienie oraz obsługę turnieju i obecność ratownika medycznego. W. S. w imieniu Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w T. zawarł z (...) umowę ubezpieczenia, której przedmiotem była odpowiedzialność cywilna O. (...) z tym, że ubezpieczeniem nie była objęta odpowiedzialność za szkody doznane przez uczestników imprezy.

Powód otrzymał odszkodowanie w kwocie 650 zł z tytułu ubezpieczenia, któremu podlegał jako uczeń.

Ustaień powyższych Sąd dokonał na podstawie powołanych dowodów, które poddał ocenie. Na podstawie przedstawionych ustaleń Sąd uznał powództwo za bezzasadne. Zgłoszone przez powoda roszczenie o zadośćuczynienie uregulowane w art. 444 § 1 w zw. z art. 445 § 1 kc ma źródło w czynie niedozwolonym. Brak jest przepisów, które przewidywałyby oparcie odpowiedzialności organizatora turnieju na zasadzie ryzyka bądź słuszności. Nie zachodzi odpowiedzialność organizatorów na zasadzie przepisu art. 415 kc. Według twierdzeń powoda wina pozwanych wynika z zaniechania ubezpieczenia uczestników turnieju od następstw nieszczęśliwych wypadków. Taki pogląd jest nieuprawniony, gdyż organizator turnieju nie ma obowiązku ubezpieczenia uczestników. Brak jest bowiem przepisu, który wprowadzałby taki obowiązek. Udział w turnieju piłkarskim był dobrowolny, powód był pełnoletni i od kilku lat grał w piłkę nożną w sposób zorganizowany i musiał zdawać sobie sprawę z możliwości doznania urazu, zwłaszcza grając na pozycji bramkarza. Obowiązkiem powoda było samoubezpieczenie się. Powód nie podniósł aby jego szkoda była następstwem zaniedbania organizacyjnego w zakresie stanu boiska, wadliwego sprzętu. Powód nie wykazał, aby którykolwiek z pozwanych ponosił odpowiedzialność odszkodowawczą wobec niego (art. 6 kc).

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 102 kpc i przy uwzględnieniu, że powód doznał poważnych cierpień w wyniku zderzenia i braku jego dochodów.

Od powyższego rozstrzygnięcia, apelację wniósł powód domagając się jego zmiany w całości przez uwzględnienie żądania bądź jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Tarnobrzegu.

Jako zarzuty apelacyjne powód wskazał:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia polegający na braku ubezpieczenia zawodników od następstw nieszczęśliwych wypadków i niepoinformowania zawodników o konieczności samo ubezpieczenia,
- naruszenie przepisów kpc, tj. art. 217 § 1, 227 i 232 kpc przez pominięcie wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy, a w szczególności nie ustalenie czy turniej był imprezą masową,
- naruszenie prawa materialnego w postaci art. 444 § 1 kc w zw. z art. 445 § 1 kc przez odmowę zasądzenia zadośćuczynienia w sytuacji wykazania szkody powoda i art. 5 ust. 1, 2 i 3 ustawy z 20.03.2009 r., o bezpieczeństwie imprez masowych, które nakładają na organizatora imprezy odpowiedzialność za bezpieczeństwo osób w nich uczestniczących.

Według twierdzeń powoda turniej piłki nożnej nie miał charakteru rekreacyjnego organizowanego przez jego uczestników lecz był zorganizowany w ramach Gminnego Turnieju P. (...) w S.. Jego organizatorzy nie określili w regulaminie czy uczestnicy zostali ubezpieczeni, czy też powinni takie ubezpieczenie zawrzeć we własnym zakresie. Brak tych informacji stanowi zawinienie organizatorów. Zaniechano zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, która przewidywałaby odpowiedzialność ubezpieczyciela za szkody wyrządzone uczestnikom turnieju. Nie zostało ustalone czy turniej miał charakter imprezy masowej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W okolicznościach sprawy jest niesporne, że powód doznał obrażeń ciała w czasie meczu piłkarskiego z przyczyn niezawinionych przez inne osoby. Zawodnikowi, który zderzył się z powodem nie można przypisać winy za to zderzenie, a tym samym odpowiedzialności za jego skutki w postaci obrażeń ciała, czego strony nie kwestionowały.

Uczestnictwo w meczu piłki nożnej związane jest z istoty gry ze znacznym ryzykiem uszkodzenia ciała mimo przestrzegania obowiązujących reguł gry, co powoduje brak możliwości przypisania winy uczestnikom zawodów, bądź organizatorom.

Ustawa z dnia 20 marca 2003 r., o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. Nr 62, poz. 504) nie przewiduje obowiązku ubezpieczenia zawodników turnieju piłki nożnej przez jego organizatora.

Przy braku podstaw faktycznych do przypisania odpowiedzialności odszkodowawczej na rzecz powoda za zawodnika drużyny przeciwnej i działanie organizatora - na podstawie art. 415 kc, należało rozważyć czy powodowi przysługuje odszkodowanie na podstawie zasad słuszności mających podstawę prawną w art. 417² kc.

Podstaw przyznania odszkodowania na zasadzie art. 417² kc należy doszukiwać się w istnieniu takich sfer działalności administracji publicznej, w których zachodzi konieczność podjęcia władczej ingerencji przez organy administracji w celu wykonania podstawowych zadań służących zaspokajaniu potrzeb publicznych, a co w pewnych sytuacjach może powodować uszczerbek dla członka społeczności.

Interes publiczny nie może w sposób bezwzględny dominować nad interesem obywatela. Przepis art. 417² kc jest podstawą przypisania organom władzy publicznej odpowiedzialności za skutki legalnego wykonywania władzy publicznej.

Gmina jako organ władzy publicznej w zakresie swych obowiązków ma zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty poprzez wspieranie kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych (art. 7 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 8 marca 1990 r., o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2001 Nr 142, poz. 1591). Turniej piłki nożnej, w którym powód uczestniczył był organizowany właśnie w ramach zadań własnych Gminy S..

Powołany art. 417² kc dopuszcza przyznanie odszkodowania wówczas, gdy określone działanie organu władzy publicznej wyrządzające szkodę zostało podjęte dla zaspokojenia celów ogólnych – jak to ma miejsce w sprawie niniejszej, a nie w interesie osób prywatnych.

Odpowiedzialność organu władzy publicznej oparta na przepisie art. 417² kc zachodzi gdy spełnione są kumulatywne przesłanki: zgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej, wyrządzenie szkody na osobie pozostające w związku z legalnym wykonywaniem władzy publicznej, szczególne okoliczności związane z sytuacją osoby poszkodowanej, które wskazują na konieczność zastosowania względów słuszności.

Sąd Rejonowy oddalając powództwo nie rozważył z urzędu zasadności roszczenia powoda na podstawie tegoż przepisu art. 417² kc przy ustalaniu podstaw prawnych jego żądania, do czego był zobligowany.

Dwie pierwsze przesłanki odpowiedzialności po stronie pozwanej Gminy S. są ewidentne, gdyż Gmina organizowała turniej w ramach swych zadań własnych, a powód doznał obrażeń ciała podczas uczestnictwa w tym turnieju.

Wykazanie szczególnych okoliczności, które uzasadniają zastosowanie względów słuszności obciąża powoda (art. 6 kc).

Sąd Okręgowy mając na uwadze prawidłowe ustalenia faktyczne Sądu I instancji uznał, że powód wykazał w sprawie przesłanki zastosowania przepisu art. 417² kc .

Zważyć należy, że powód w wyniku przedmiotowego zderzenia doznał poważnych obrażeń, które skutkowały długotrwałymi dolegliwościami bólowymi. Uraz w postaci złamania trzonów kości podudzia prawego wymagał leczenia operacyjnego. Wykonano u powoda otwartą repozycję odłamów, które ustabilizowano płytą metalową A O i śrubami, na kończynę dolną prawą założono opatrunek gipsowy, który powód nosił przez okres 6 tygodni. Największe dolegliwości bólowe utrzymywały się u powoda podczas jego pobytu w szpitalu, w tym czasie otrzymywał on systematycznie leki przeciwbólowe w iniekcjach. Po wyjściu ze szpitala w miarę upływu czasu dolegliwości zmniejszały się stopniowo. Przez pierwsze cztery tygodnie powód zażywał leki p. bólowe systematycznie dwa razy dziennie. Po tym okresie zażywał je w przypadku odczuwania bólu. Leczenie p. bólowe powód kontynuował jeszcze ok 1 miesiąca po zdjęciu gipsu udowego. Podczas badania ortopedycznego lekarz stwierdził u powoda pogrubienie obrysów podudzia prawego, pełną ruchomość kolana prawego i stawu skokowego. Na powierzchni podudzia prawego zauważalna jest blizna pooperacyjna o rozmiarze ok. 20 cm. W chwili obecnej powód w dalszym ciągu odczuwa bolesność podudzia prawego po dłuższym chodzeniu, bieganiu i noszeniu cięższych przedmiotów.

Zgodnie z niekwestionowaną opinią biegłego z zakresu ortopedii i traumatologii powód doznał długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, którego rozmiar ustalono na 7% (dowód: opinia biegłego k. 161).

Ponadto biorąc pod uwagę orzeczony wobec powoda umiarkowany stopień niepełnosprawności (niezależny od przedmiotowego zdarzenia) stwierdzić należy, iż poniesione przez niego obrażenia jeszcze bardziej ograniczają jego możliwości życiowe.

Sąd, dzieląc twierdzenia strony powodowej, co do zasadności przyznania zadośćuczynienia oraz uwzględniając w tym zakresie pozostały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, uznał, że kwotą adekwatną do poniesionych przez powoda krzywd będzie żądana kwota 40.000,00 zł.

O żądaniu powoda pozwana Gmina S. dowiedziała się w dniu 09.03.2012 r., tj. po doręczeniu jej odpisu postanowienia o wezwaniu do udziału w sprawie i pouczeniu (k. 107). Zgodnie z przepisem art. 476 kc, datę tę uznać należy jako wezwanie do zapłaty i początek zwłoki w zapłacie uzasadniającej zasądzenie odsetek.

Przyznana powodowi z tytułu zadośćuczynienia kwota nie ma z jednej strony charakteru „symbolicznej złotówki”, a z drugiej strony uwzględnia poziom materialny społeczeństwa.

Apelacja powoda jest zasadna tylko w odniesieniu do Gminy S., jako zobowiązanej na podstawie art. 417² kc. Dlatego Sąd orzekł w stosunku do tej Gminy jak w sentencji (art. 386 § 1 k.p.c.). Pozostali pozwani takiej odpowiedzialności nie ponoszą, dlatego też w stosunku do nich apelacja podlega oddaleniu (art. 385 kpc).

O kosztach postępowania na rzecz powoda Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc, i zasądził od strony pozwanej za obie instancje kwotę 3.946,82 zł, na którą składają się opłata od pozwu w kwocie 30 zł i koszty zastępstwa procesowego oraz na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu kwotę 3.970 zł z tytułu opłaty od pozwu i od apelacji (po 2.000 zł - przy uwzględnieniu uiszczonej przez powoda kwoty 30 zł).